

Behovsanalys 2023

Arbetsmarknads- och socialnämnden

Identifierade behov

- Corona-pandemin har påverkat samtliga enheter. Konsekvenserna av pandemin har skapat en social skuld till följd av fördröjning av insatser, planering och uppföljning. Exempelvis har personliga besök ersatts med telefonstöd och i vissa fall uteblivit, vilket innebär att information och behov som den enskilde har haft, inte har uppmärksammats. Det är ännu oklart vilken långvarig effekt detta får men vi har sett en ökning vad gäller psykisk ohälsa, missbruk/beroende samt våld inom familjen.
- Fler och mer komplexa ärenden och stora kommande förändringar vad gäller lagstiftning medför behov av fler handläggare.
- Samtliga egna verksamheter inom förvaltningen har varit fullbelagda och haft kö under perioden. Externa köp av olika former av vård har varit nödvändiga.
- Ny Socialtjänstlag som föreslås börja gälla från och med 1 januari 2023 innebär ökade krav på kommunerna att erbjuda icke-biståndsbedömd öppenvård, vilket i sin tur leder till ökad efterfrågan både inom barn- och ungdomsvården och vuxenvården.
- Förutom ny socialtjänstlag kommer förvaltningen att påverkas av överenskommelsen mellan Regionen och kommuner, ”God och nära vård”. Införandet av ett nytt verksamhetssystem är också initialt mycket resurskrävande både vad gäller personal och kostnader.
- Det finns en del svårigheter i samverkan med Regionen både när det gäller personer med svår psykiatrisk problematik men också personer med beroendeproblematik där Regionen i allt högre grad lägger över kostnader på kommunen. Förvaltningen arbetar aktivt med detta men då socialtjänsten har det yttersta ansvaret, behöver vi i många fall ändå placera den enskilde och då till mycket höga kostnader.
- Arbetsförmedlingens (AF) förändrade organisation har haft en mycket negativ effekt för arbetsmarknadsenheten. Verksamheten inom arbetsmarknadsenheten drivs till stor del genom olika projekt finansierade av Samordningsförbundet som nu har aviserat en osäkerhet kring kommande projektmedel.
- Inom barn- och ungdomsområdet har förvaltningen identifierat behov av föräldrastöd som inte finns att tillgå idag. Det handlar om praktiskt, pedagogiskt stöd till familjer som av olika skäl inte klarar av sitt föräldraskap.
- Förvaltningen står även inför höjda kostnader för en rad olika lokaler.
- Inom förvaltningen finns många mycket kompetenta medarbetare med lång anställningstid i kommunen som är mycket viktiga för att vi ska kunna fortsätta bedriva en verksamhet med god kvalitet. För att kunna behålla dessa medarbetare är det viktigt att kunna erbjuda en god löneutveckling i förhållande till kompetens. Detta ryms inte helt inom lönerevisionen.
- Förvaltningen har kostnader som inte tillgodoses inom nuvarande resursfördelning. Det gäller personer över 64 år samt ett stort antal placeringar i behandlingsskolor.

Sammanfattning behov

Befintliga behov	VO	Prioritering	Belopp (Tkr)
Volymökning Behandlingsskola	VO3	1	3 500
Kostnad placeringar vuxna vad gäller komplexa ärenden med stora behov	VO3	1	2 500
Ökade volymer och mer komplexa ärenden kräver resurser för att bibehålla god kvalitet, rättssäkerhet och hålla handläggningstider inom lagstadgad tid	VO3	1	3 100
Utebliven ersättning från Samordningsförbundet SamMa	VO3	1	2 375
Utebliven ersättning från Samordningsförbundet Ung i Tyresö	VO3	1	650
Utebliven ersättning från Samordningsförbundet MIA	VO3	1	1 400
Särskilda satsningar utöver ordinarie lönerevision	VO3	1	860
Ökade lokalkostnader	VO3	1	950
Ökade systemkostnader (titthål Treserva, införande Alfa, kvalitetsledningssystem) Nedtrappning enl kommunplan 2022	VO3	1	1 000
Summa befintliga behov			16 335

Nya lagkrav/behov	VO	Prioritering	Belopp (Tkr)
Ny socialtjänstlag medför behov av fler förebyggande insatser för att uppfylla lagkraven	VO3	1	3 000
Summa Nya lagkrav/behov			3 000

Fortsatta satsningar och utvecklingsbehov	VO	Prioritering	Belopp (Tkr)
Satsning på studie- och yrkesvägledarkompetens. Nedtrappning enl nämndplan 2022	VO3	2	450
Satsning våld i nära relation (Manscentrum och kvinnojouren). Nedtrappning enl nämndplan 2022	VO3	2	450

Nya insatser: Utökad stöd till nyanlända familjer/ praktisk hjälp i hemmet funktionsnedsättning, två tjänster	VO3	2	1 400
Summa fortsatta satsningar och utvecklingsbehov			2 300

Summa behov Arbetsmarknads- och socialnämnden	21 635
--	---------------

Beskrivning av behov

Befintliga behov

- **Volymökning vad gäller placeringar i behandlingsskolor**

Behovet av placeringar i behandlingsskolor ökar. Ett flertal barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar och social problematik kan inte tillgodogöra sig utbildningen i den vanliga grundskolan. För att säkerställa att dessa barn och ungdomar kan genomföra grundskolan behövs en placering i behandlingsskola.

- **Kostnad placeringar vuxna vad gäller komplexa ärenden med stora behov**

Inom både vuxenheten och enheten för social stöd och skydd finns det ett antal personer med mycket stort behov av stöd, ofta i form av kostsamma och långvariga placeringar. Regionen brister ofta i sitt ansvar för dessa personer vilket innebär att socialtjänsten, utifrån sitt yttersta ansvar, får ta hela kostnaden för dessa personer. Det är också troligt att fler personer vänder sig till socialtjänsten för att få stöd att lämna ett kriminellt liv vilket innebär ökade kostnader.

- **Ökade volymer och mer komplexa ärenden kräver resurser för att bibehålla god kvalitet, rättssäkerhet och hålla handläggningstider inom lagstadgad tid**

Under de senaste åren har förvaltningen sett en ökning i både mängd och komplexitet vad gäller pågående ärenden. För att kunna bibehålla en god kvalitet, korta handläggningstider och hög rättssäkerhet för medborgarna behöver förvaltningen öka bemanningen. Det är också en förutsättning för verksamhetsutveckling samt för att kunna erbjuda en god arbetsmiljö.

- **Utebliven ersättning från Samordningsförbundet**

Samordningsförbundet har informerat om indragen finansiering för följande projekt:

SamMA har fångat upp en målgrupp som många gånger hamnat mellan stolarna. Målgruppen som SamMA arbetat med är personer från gymnasiet-/gymnasiesärskolan, personer på arbetsinriktade dagliga verksamheter, personer med aktivitetsersättning för nedsatt arbetsförmåga eller som har fått

avslag på aktivitetsersättning samt personer som behöver mer stöd än vad samhällets ordinarie insatser kan ge.

Ungdomsarbetslösheten är fortsatt hög och de som står långt från arbetsmarknaden har allt svårare att ta sig in. Vi behöver fortsätta med våra ungdomssatsningar och det arbete som Ung i Tyresö gör för de arbetslösa ungdomar som står längre från arbetsmarknaden. Från 2022 tappar vi finansieringen från Samordningsförbundet för studie-och yrkesvägledning i teamet. Denna är viktig då många ungdomar behöver få stöd i att hitta andra utbildningsvägar och en anpassad skolgång utifrån dennes behov och förutsättningar. Utbildning är en viktig faktor för att ta sig in på arbetsmarknaden.

MIA-projektet i Tyresö har varit kopplat till vårt Vuxteam och givit ett stöd främst till de som står långt ifrån arbetsmarknaden. Långtidsarbetslösheten är fortsatt hög och det är viktigt att vi fortsätter ha insatser för denna målgrupp. De evidensbaserade metoder och arbetssätt som MIA byggt upp behöver behållas och enheten behöver de roller och kompetens som vi har i form av Case manager-handledare och Supported employment-handledare.

- **Särskilda satsningar i lönerrevision**

Inom förvaltningen finns många socialsekreterare som arbetat länge i kommunen och är mycket kompetenta. Konkurrenskraftiga löner säkerställer att förvaltningen kan behålla kompetent personal vilket ger hög kvalitet, rättsäkerhet och kontinuitet för medborgarna.

- **Ökade lokalkostnader**

Till följd av utökad verksamhet och kommande behov av att flytta verksamheter kommer förvaltningens lokalkostnader att öka. Även ökade kostnader för återställande av lägenheter vid återlämnade till Tyresö Bostäder.

- **Ökade systemkostnader**

Införandet av nytt verksamhetssystem har skapat merkostnader bland annat för att få tillgång till uppgifter i det tidigare systemet samt konsult- och utvecklingskostnader. Förvaltningen har också behov av ett kvalitetsledningssystem. Nedtrappning enl kommunplan 2022.

Nya lagkrav/behov

- **Ny socialtjänstlag medför behov av fler förebyggande insatser**

En ny socialtjänstlag föreslås träda i kraft 1 januari 2023. Den innebär i korthet en ökad satsning på tidigt förebyggande insatser, insatser utan behovsprövning samt ett ökat krav på att socialtjänsten ska vara kunskapsbaserad. Utredningens bedömning, som delas av Sveriges kommuner och regioner (SKR), är att den nya lagen innebär en stor omställning för socialtjänstens verksamheter. För att möta detta behöver de förebyggande insatserna förstärkas. Detta skulle kunna ske genom ytterligare två familjebehandlare till Resursenheten och ytterligare en behandlare till Måsen.

Fortsatta satsningar och utvecklingsbehov

- **Satsning på studie- och yrkesvägledarkompetens. Nedtrappning enl nämndplan 2022**

Anslaget trappas ur 2023 men behovet kvarstår. Vi ser ett fortsatt behov av studie- och yrkesvägledning för målgruppen vuxna och nyanlända.

- **Satsning våld i nära relation (Manscentrum och kvinnojouren). Nedtrappning enl nämndplan 2022**

Anslaget till kvinnojouren avseende samtalsmottagning samt stöd till manscentrum trappas ur 2023.

- **Stöd till familjer som av olika skäl har behov av praktiskt och pedagogiskt stöd i hemmet**

Förvaltningen har under det senaste året identifierat behov av ett mer praktiskt stöd i hemmet. Det gäller vissa nyanlända familjer, familjer med psykisk funktionsnedsättning samt familjer med tillfälliga fysiska funktionsnedsättningar.

Övrigt

- **Resursfördelning personer över 64 år**

I nuvarande resursfördelningsmodell erhåller nämnden endast medel för personer mellan 0-64 år. Inom verksamheterna Vuxen och Socialpsykiatri finns ett flertal personer över 64 år med både interna och externa insatser.

- **Behandlingsskola, extern**

I Tyresö finns ett mycket stort behov av placeringar i behandlingsskolor. Det handlar främst om barn och ungdomar med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar som inte kan få sina behov tillgodosedda i den vanliga skolan. Familjerna har också behov av stöd för att barnen ska kunna tillgodogöra sig utbildningen och fungera på ett så bra sätt som möjligt både i skolan och hemma.

Konsekvenser om behoven inte tillgodoses samt i förekommande fall barnkonsekvensanalys

- **Utebliven ersättning för att täcka befintliga behov**

De behov förvaltningen behöver medel för att kunna tillgodose beror på att det finns målgrupper med mycket stora och komplexa behov som inte ryms inom ordinarie budget. Det gäller barn och ungdomar som inte klarar den vanliga skolan och personer med omfattande stödbehov.

Konsekvensen av att dessa behov inte tillgodoses innebär att förvaltningen behöver ha ett mer restriktivt förhållningssätt till ansökningar om behandlingsskolor och istället hänvisa till skolans

ansvar. Det kan också innebära att personer med mindre omfattande stödbehov får stå tillbaka för att resurserna går till den mer vårdkrävande gruppen.

Det handlar också om nödvändiga personalförstärkningar som gjorts under året för att minska behovet av externa konsulter och fortsätta utveckla verksamheten och socialpsykiatri som varit eftersatt under många år. Utebliven ersättning för dessa kostnader innebär risk för höga kostnader för externa konsulter, försämrade möjligheter att möta förändrade behov samt försämrad arbetsmiljö och uppföljning inom socialpsykiatri.

Samordningsförbundet finansierar idag en stor del av de insatser som vänder sig till personer som står långt från arbetsmarknaden. Utebliven finansiering innebär en kraftig reduktion av stödet till dessa personer och riskerar att kraftigt öka kommunens kostnader för ekonomiskt bistånd och öka utanförskapet för denna målgrupp.

För att kunna behålla kompetent personal med lång anställningstid inom kommunen behöver de ha en god löneutveckling för att inte lämna kommunen.

Kostnaderna för förvaltningens lokaler ökar och erhålls inte kompensation för detta innebär det att medel behöver tas från verksamheten. Detsamma gäller om inte kostnader för verksamhetssystem kompenseras.

- **Utebliven ersättning vad gäller nya lagkrav och förändrade behov**

För att kunna tillgodose den nya socialtjänstlagens intentioner med tidiga, förebyggande insatser utan biståndsbedömning, behöver både Resursenheten och Måsen förstärkas. Risken är annars att lagens intentioner inte kan tillgodoses då verksamheterna idag knappt räcker till för biståndsbedömda insatser.

- **Utebliven ersättning för kommande utvecklingsbehov**

Enligt nämndplan 2022 trappas ersättningen för studie- och yrkesvägledare samt ersättning till kvinnojour och manscentrum ned 2023. Konsekvensen blir att det inte finns medel för detta.

Förvaltningen har identifierat ett ökat behov av praktiskt, pedagogiskt stöd för barnfamiljer. Om detta behov inte tillgodoses finns en stor risk att familjerna inte kan få sina behov tillgodosedda och mer kostsamma insatser kan komma att behövas längre fram.

- **Barnkonsekvensanalys**

Flera av de beskrivna behoven för 2023 påverkar barn och ungdomar vilket innebär att det blir negativa konsekvenser om behoven inte tillgodoses.

En mer restriktiv biståndsbedömning vad gäller placeringar i behandlingsskolor riskerar leda till att barn och ungdomar inte kan genomföra sin grundskoleutbildning. Detta i sin tur ökar risken för socialt utanförskap då forskning påvisat att genomförd grundskola är en social skyddsfaktor.

Den nya socialtjänstlagen som träder i kraft 2023 betonar vikten av tidiga insatser för barn och unga. Saknas tillräckliga resurser i form av familjebehandlare och annan kompetens finns en risk att barn och unga i behov av stöd inte får tillgång till dessa insatser.

Brister förvaltningen i att kunna behålla erfaren personal inom barn- och ungdomsområdet finns en risk att den erfarna personalen ersätts med betydligt mindre erfaren personal. Detta innebär en risk för försämrad kvalitet i både utredningar och insatser som berör barn och unga.